

YES OR NO - NHỮNG QUYẾT ĐỊNH THAY ĐỔI CUỘC SỐNG

Spencer Johnson, M.D.

YES OR NO NHỮNG QUYẾT ĐỊNH THAY ĐỔI CUỘC SỐNG

Bí quyết giúp bạn đưa ra những quyết định làm thay đổi cuộc sống để hạnh phúc và thành công hơn.

Con đường bạn đi do chính bạn chọn

“Bạn không nên quyết định hai lần cho một vấn đề. Hãy dành đủ thời gian và suy nghĩ để ra một quyết định đúng đắn ngay lần đầu tiên để bạn không phải quay lại vấn đề một cách không cần thiết. Nếu bạn quá mong muốn xem xét lại các quyết định, bạn không chỉ làm ảnh hưởng đến quy trình công việc của bạn mà còn làm ảnh hưởng đến những tâm thế, động lực mà bạn đã có được của lần ra quyết định đầu tiên”

- Bill Gate -

Lời giới thiệu

Trong cuộc sống, hẳn có không ít lần bạn phải đứng trước sự lựa chọn khó khăn khi phải quyết định một vấn đề nào đó. Có lúc bạn chỉ cần dựa theo linh cảm của mình, nhưng có những lúc bạn cần phải suy nghĩ và lựa chọn kỹ càng. Cuộc sống của bạn với những thành công hay thất bại, hạnh phúc hay tổn thương đều phụ thuộc vào khả năng quyết định của bạn. Giữa thành công và thất bại là một ranh giới mỏng manh mà bản thân bạn là người đưa ra quyết định.

Quyển sách “Những quyết định thay đổi cuộc sống” được biên dịch từ tác phẩm nổi tiếng “Yes or No” của Spencer Johnson là câu chuyện kể về chuyến hành trình của một chàng trai đi tìm bí quyết của thành công và hạnh phúc từ những quyết định của mình. Chàng trai tham gia vào chuyến thám hiểm để trải nghiệm và học hỏi cách giải quyết các vấn đề một cách hiệu quả và đúng đắn nhất, những kinh nghiệm có thể áp dụng cho bất kỳ ai cảm thấy khó khăn và bế tắc trong công việc và cuộc sống của mình.

Trong từng chặng đường của chuyến thám hiểm, anh dần khám phá những bí quyết để đưa ra những quyết định có thể làm cuộc sống của mình tốt hơn. Những bí quyết ấy được thể hiện trong những tình huống câu chuyện thực tế thú vị, gần gũi, đơn giản và dễ áp dụng. Chàng trai cảm nhận được rằng chính bản thân mỗi người là người dẫn đường cho

mình trên hành trình đi đến những quyết định tốt nhất. Và hơn hết, sự chia sẻ để người khác có thể khám phá ra điều đó là một yếu tố để giúp bạn trở nên hạnh phúc và thành công hơn trong cuộc sống.

Với tư duy giản dị, độc đáo và rất thực tế, khoa học, “Những quyết định thay đổi cuộc sống” của Tiến sỹ Spencer Johnson đã được độc giả khắp thế giới đánh giá cao. Độc giả Jamie Bruce tâm sự: ”Trước đây, tôi luôn cảm thấy khó khăn khi phải tự mình quyết định bất kỳ một vấn đề gì. Quyển sách này đã giúp tôi thay đổi rất nhiều. Tôi thực sự đã tự tin khi áp dụng những tư duy và phương pháp đơn giản nhưng rất nhiều hiệu quả từ quyển sách này. Tôi nghĩ đây là quyển sách mà bất cứ ai cũng nên đọc”.

Donald Mitchell – nhà diễn thuyết, nhà văn đồng thời là nhà tư vấn – bình luận: “ Quyển sách này đã tập trung khá sâu sắc vào cách xác định từng vấn đề quan trọng cần giải quyết. Cốt lõi của phương pháp này chính là khả năng quyết định vấn đề dựa trên lý trí và cảm xúc. Quyển sách đã giúp tôi hiểu rõ hơn và đưa ra những lời tư vấn hiệu quả nhất cho khách hàng của mình. Tôi cũng khuyến khích bạn nên học hỏi từ những người có khả năng giải quyết vấn đề tốt vì đây cũng là cách bạn nhanh chóng phát huy khả năng phân tích của chính mình”.

Bên cạnh những quyển sách nổi tiếng như Phút Nhìn Lại Mình (One Minute For Yourself), Quà Tặng Diệu Kỳ (The Present), Phút Dành Cho Cha (One Minute Father), Phút Dành Cho Mẹ (One Minute Mother) của Spencer Johnson đã được các bạn đón nhận nhiệt tình, chúng tôi hy vọng với “Những Quyết Định Thay Đổi Cuộc Sống” (Yes Or No), các bạn sẽ tìm ra được đôi điều ý nghĩa để khi đứng trước bất kỳ bước ngoặt nào của cuộc sống, bạn cũng có thể hoàn toàn tự tin vào bản thân và vào các quyết định của mình. Con đường bạn đi cho chính bạn chọn lựa, và chỉ có chính bạn mới định được cho mình con đường đúng đắn nhất.

Xin trân trọng giới thiệu cùng bạn đọc và chúc các bạn thành công.

TRẦN TRỞ TÌM HƯỚNG ĐI

Chuyện kể về một chàng trai trẻ, thông minh, nhanh nhẹn. Trong công việc, anh là người có trách nhiệm, ham học hỏi; trong cuộc sống, anh hầu như được lòng tất cả mọi người. Những ai đã một lần gặp anh đều thấy quý mến con người vui vẻ, thân thiện và hòa nhã ấy. Ai cũng nghĩ rằng, một con người như anh chắc hẳn phải rất thành công và hạnh phúc.

Vậy mà đã có lúc anh như muốn buông xuôi tất cả. Anh đã từng mong được khẳng định bản thân trên con đường công danh sự nghiệp. Nhưng ước mơ đó càng ngày càng trở nên

xa vời, dường như anh càng cố gắng, cơ hội càng trốn chạy. Mới đây, công việc đòi hỏi anh phải đưa ra một quyết định quan trọng nhưng chỉ vì chủ quan và chậm trễ mà anh đã để mất đi cơ hội trong tầm tay mình. Sự việc đó không chỉ làm anh cảm thấy thất vọng và hoài nghi về khả năng của mình mà còn gây thiệt hại cho những người liên quan. Anh cảm thấy vô cùng hối tiếc.

Đã nhiều lần anh tự nhủ phải thật bản lĩnh và biết đưa ra những quyết định đúng lúc để kịp thời giải quyết công việc và nắm bắt các cơ hội tốt đang đến. Nhưng đứng trước một tình huống phức tạp đòi hỏi bản lĩnh và sự nhanh nhạy, anh lại cảm thấy rối bời và không biết phải giải quyết ra sao, để rồi khi có được một quyết định thì tất cả đã quá muộn.

Ngay cả cuộc sống riêng tư của anh cũng chẳng khác hơn. Thời sinh viên, anh được nhiều cô gái mến mộ vì vẻ nam tính, sự thông minh, hóm hỉnh và một tâm hồn tinh tế, nhạy cảm. Và một ngày kia, trái tim anh rộn ràng náo nức với cảm xúc của chàng trai lần đầu tiên đem lòng thâm thương trộm nhớ một cô gái. Họ là bạn học của nhau, từng cùng nhau học bài trong thư viện, từng rụt rè đi dạo bên nhau trong sân trường những đêm cắm trại ... Cảm giác bồi hồi xao xuyến đó cứ lâng lâng ngây ngất mãi trong anh. Anh muốn giữ cho những phút giây ngọt ngào thánh thiện đó được bền lâu mãi mãi. Nhưng sau một kỳ nghỉ hè, người ta thấy cô bạn gái xinh xắn của anh hay ngồi trong thư viện với một người con trai khác – người mà mãi mãi sau này anh vẫn nghĩ rằng không thể nào so sánh được với anh. Rồi anh nhận được một lá thư chia tay với những lời dứt khoát pha lẫn chút trách móc của cô. Khi anh hiểu được thì tất cả đã quá muộn. Phải rồi, suốt một năm trời anh không đủ can đảm để nói lời yêu thương cùng cô. Sau chuyện đó, phải mất mấy năm anh mới có thể nguôi ngoai được nỗi lòng.

Và đầu năm nay, anh có dịp tiếp xúc và làm việc với cô gái thật duyên dáng và dễ thương. Anh đã có tình cảm ngay với người con gái thông minh, xinh đẹp đó. Họ thường đi ăn trưa với nhau, thường kể cho nhau nghe về công việc, về những điều xảy ra trong cuộc sống. đã nhiều đêm anh thao thức vì cô. Anh biết rất rõ mình đã yêu và đoán rằng hình như cô cũng dành cho anh một tình cảm như thế. Tình cảm đó khiến anh thấy yêu đời hơn và hứng thú hơn trong công việc. Anh tự nhủ sẽ chờ một dịp nào đó thuận tiện để bày tỏ lòng mình, rằng hình ảnh cô đã chiếm trọn trái tim anh và anh đã yêu cô ngay từ lần gặp đầu tiên.

Nhưng rồi cái ngày mong chờ đó đã không bao giờ đến. Sau nhiều ngày đi công tác xa, anh trở về với món quà thật dễ thương. Anh định sẽ trao nó cho cô cùng những lời yêu thương bấy lâu anh ấp ủ. Nhưng bất ngờ anh nhận được email của cô. Trong thư cô đã viết cho anh những lời chân thật nhất, rằng cô rất quý mến anh và tình cảm cô dành cho anh bấy lâu nay không chỉ là một tình bạn đơn thuần. Nhưng cô đã chờ, đã chờ rất lâu mà không nhận được một lời yêu thương nào từ anh. Và bây giờ, cô nhận lời đính hôn với

một người bạn cũ, một người bác sỹ vừa tu nghiệp ở nước ngoài về, theo ý nguyện của gia đình. Anh hoàn toàn sụp đổ.

Phải rồi, mười năm trước, cô gái của mối tình đầu đã từng nói với anh như thế. Và bây giờ, anh cũng đang nhận lời trách móc đó. Ôi giá như anh đã đủ dũng cảm và tự tin để bày tỏ tình cảm chân thật với người mình yêu thương. Giá như anh biết đưa ra quyết định đúng lúc...

Sự thất bại trong công việc cũng như trong tình yêu đã làm anh hoài nghi khả năng của chính mình. Anh trở nên tự ti, mặc cảm và chỉ muốn thu mình lại trước cuộc đời. Đêm đêm, khi chỉ còn một mình anh trong căn phòng vắng lặng, anh trăn trở thật nhiều và băn khoăn tự hỏi: “Tại sao mình không thể giải quyết việc gì cho ra hồn nhỉ?” “Mình phải làm gì bây giờ? Làm gì để có thể thành công và hạnh phúc như bao nhiêu người khác?”

Một ngày nọ, vào kỳ nghỉ cuối tuần, đang lúc buồn chán và không biết phải làm gì để thoát ra khỏi những ý nghĩ tiêu cực đang bủa vây, anh tình cờ được mời tham gia vào một cuộc hành trình rất thú vị và hữu ích. Đó là chuyến thám hiểm khu rừng già cùng với một vị trưởng đoàn và các doanh nhân nổi tiếng dày dặn kinh nghiệm. Anh quyết định nhận lời tham gia cuộc hành trình ngay, không hề ngần ngại. Ít ra thì cũng là một chuyến dã ngoại để anh thư thái đầu óc, để anh tạm thời tránh được nỗi khổ tâm khiến anh mất ngủ nhiều đêm. Người ta giải thích với anh mục đích của chuyến thám hiểm này là nhằm nâng cao giải quyết vấn đề một cách hiệu quả cho những thành viên tham gia, đặc biệt là cho những người đang gặp khó khăn, bế tắc trong cuộc sống cũng như trong công việc. Chàng trai cảm thấy vui vẻ hơn, phấn chấn hơn. “Không lẽ chuyến thám hiểm tình cờ này lại mang tính chất của khóa học huấn luyện?” – Mặc dù được nghe nhiều người kháo nhau về hiệu quả thần kỳ của chuyến đi thám hiểm, chàng trai vẫn hoài nghi và luôn băn khoăn tự hỏi – “Làm sao chỉ trong một thời gian ngắn như vậy mà các thành viên tham gia có thể học được cách giải quyết vấn đề nhanh đến thế? Thôi kệ, cứ thử xem sao!”. Khu rừng mà chàng trai sắp thám hiểm nổi tiếng là một vùng nguy hiểm, hoang vu, ít người đặt chân tới. Trong chuyến thám hiểm này, các thành viên tham gia sẽ phải đối mặt với nhiều tình huống khó khăn ngoài dự đoán, buộc họ phải đưa ra những quyết định phù hợp nhất nhằm giải quyết vấn đề một cách nhanh chóng. Vị trưởng đoàn là một doanh nhân và đồng thời cũng là một nhà thám hiểm dày dặn kinh nghiệm. Ông sẽ hướng dẫn mọi người vượt qua khu rừng nguy hiểm và giúp họ có những quyết định đúng đắn, kịp thời.

Chàng trai thức dậy từ tờ mờ sáng và khấn gói lên đường tham gia cuộc hành trình. Nhưng đi được một lúc thì anh bắt đầu cảm thấy hoang mang, lo lắng. Chẳng hiểu sao, anh có cảm giác rằng mình đang đi trên một con đường rất lạ. “Hình như mình lạc đường mất rồi. Quay lại ư? Mình đâu còn thời gian để quay về nhà tìm bản đồ nữa? Giờ thì

không còn kịp cho chuyến hành trình nữa rồi!” – Anh định quay về nhà lấy bản đồ nhưng lại thôi, tiếp tục bước đi với tốc độ nhanh hơn.

Vừa đi, chàng trai vừa tự an ủi mình rằng mình không phải là người duy nhất cần học cách quyết định đúng. Anh đã từng làm việc chung với những người mà quyết định của họ tưởng chừng là tốt nhất của nhóm, hóa ra cũng chỉ là những quyết định bình thường, có khi sai lầm và chẳng có suy luận, phân tích nào đặc biệt. Có thể thấy là ở bất cứ đâu, trong bất cứ lĩnh vực nào người ta cũng có lúc đưa ra những quyết định thiếu sáng suốt, thậm chí là ngớ ngẩn, cho dù đó là cơ quan chính phủ, các tập đoàn doanh nghiệp tiếng tăm, các trường học và đặc biệt là các quyết định riêng của những con người cụ thể ... Cứ như thế người ta cho rằng quyết định là một câu chuyện, còn nó dẫn đến đâu lại là chuyện khác vậy.

“Không hiểu sao khá nhiều người nổi tiếng lại có thể đưa ra những quyết định cảm tính như vậy?” – Chàng trai tự nhủ.

“Mình cũng có hơn gì ai đâu?”. Nhớ lại những lần làm việc theo nhóm ở công ty, đôi khi anh vẫn thiếu quyết đoán trong một vấn đề gì đấy. Chỉ đơn giản vì anh không muốn phạm sai lầm. Rồi trong cuộc sống riêng tư nữa, chỉ khi mọi sự đã rồi thì anh mới tiếc nuối

“Giá như, giá như... Ôi, mình cũng như bao người khác thôi, chưa ai dạy cho mình cách quyết định vấn đề một cách thông minh nhất cả”. Có lẽ vì vậy mà anh cứ mãi lặn lội với công danh sự nghiệp, cứ phải một mình một cõi trong chuyện tình duyên.

Đang lúc suy nghĩ mông lung, bỗng dưng chàng trai đâm phải một nhánh cây khô, tiếng gãy của nhánh cây cắt đứt dòng suy nghĩ miên man của anh. Chàng trai dừng bước, đưa mắt nhìn quanh.

Đúng lúc đó, anh nhìn thấy một người đàn ông.

Hai người thận trọng nhìn nhau dò xét. Hình như người đàn ông lạ kia đang đi tìm một ai đó. Chàng trai tự hỏi không biết liệu người đàn ông có dáng dấp cao ráo và làn da rám nắng kia có phải là vị trưởng đoàn thám hiểm hay không. Chẳng hiểu sao anh có cảm giác an toàn trước sự hiện diện của người đàn ông lạ mặt này. Anh quyết định mở lời để phá tan sự im lặng:

- Chào ông, cháu đang đi tìm một đoàn thám hiểm.

Người đàn ông đáp:

- Tôi là trưởng đoàn đây. Cậu đi sai hướng rồi. Đi theo hướng này cơ. – Nói rồi, ông quay lại và chàng trai liền bước theo ông.

Vừa đi, người đàn ông vừa quay đầu lại hỏi:

- Cậu có bản chỉ dẫn tới chỗ tập trung rồi mà vẫn bị lạc đường à?

Chàng trai tự trách mình một lần nữa nhưng không nói gì. Giá mà anh chuẩn bị cẩn thận hơn thì sẽ không để quên tấm bản đồ. Hoặc giá như lúc phát hiện ra mình không nhớ

đường mà anh bỏ chút thời gian quay về nhà lấy bản đồ thì có lẽ mọi việc đã trở nên tốt đẹp hơn. Đó cũng là chuyện quyết định một vấn đề nhỏ. Một lát sau người đàn ông lại hỏi:

- Tại sao cậu tham gia chuyến thám hiểm này?

Chàng trai ngập ngừng:

- Cháu muốn học cách đưa ra những quyết định tốt nhất cho cuộc sống của mình ạ.

Khi nói điều này, chàng trai cảm thấy hơi bối rối vì chàng thậm chí còn chưa định nghĩa được thế nào là tốt nhất nữa.

Vị trưởng đoàn nói:

- Thật ra, không nhất thiết lúc nào cũng phải tìm được những quyết định tốt nhất đâu. Để có được kết quả tốt hơn, chúng ta chỉ cần đưa ra những quyết định tốt hơn thôi. Nếu như chúng ta liên tiếp đưa ra những quyết định tốt hơn, cái sau tốt hơn cái trước, thì cuối cùng ta sẽ có được điều ta cần. Ta hy vọng cậu cũng sẽ thấy thế.

Chàng trai cảm thấy bốt căng thẳng:

- Nhưng ông cho cháu hỏi, thế nào là một quyết định “tốt hơn” ạ?

- Là quyết định khiến chúng ta cảm thấy sẽ đi đến một kết quả tốt hơn. Ở đây, không phải là bản thân quyết định làm chúng ta hài lòng mà cách đưa ra quyết định và kết quả của quyết định đó khiến chúng ta thoải mái. Nói cách khác, khi chúng ta quyết định một điều gì với tâm trạng tốt, chúng ta thường nhận được kết quả như mong muốn. Tuy nhiên, để làm được điều đó, chúng ta phải tự vấn mình bằng hai câu hỏi. Bí quyết cả đấy! – Vị trưởng đoàn nháy mắt tinh nghịch rồi ông nói tiếp:

- Tôi đoán là nhiều lúc cậu có cảm giác mình chưa quyết tâm làm việc gì đấy đến cùng, hoặc thường ra quyết định nửa vời hay vẫn tiếp tục thực hiện quyết định đó khi trong lòng cậu xuất hiện cảm giác mơ hồ, bất an. Nhiều người khác cũng giống như vậy.

Chúng ta có thể thay đổi thói quen này. Vấn đề là phương pháp thực hiện. Cậu sẽ gặp rất nhiều người trong chuyến đi này. Họ đã học được một phương pháp quyết định vấn đề rất hiệu quả: Tự vấn mình bằng hai câu hỏi, một câu dành cho lý trí trả lời, còn câu kia hãy để cho con tim của mình lên tiếng. Điểm đặc biệt là cậu chỉ có thể trả lời “Có” hoặc “Không” cho hai câu hỏi đó mà thôi. Chính vì thế, phương pháp này còn được người ta gọi là “Phương pháp Có hoặc Không”.

Chàng trai trẻ vội hỏi ngay:

- Hai câu hỏi đó là gì vậy ạ? Cháu tò mò quá.

- Chúng ta chưa đến phần tìm hiểu hai câu hỏi đó đâu. Phải từ từ chứ!

Chàng trai mỉm cười, vị trưởng đoàn lại hỏi anh:

- Khi cậu muốn tìm một quyết định tốt hơn cái quyết định cậu đang có, cậu có biết trước hết phải làm gì không?

- Cháu chưa biết ạ.

- Nếu thế cậu có biết mình không nên làm gì không?

Thường thì chàng trai trẻ bận rộn với quá nhiều việc, đầu óc anh lúc nào cũng chỉ để tâm đến chuyện phải làm gì, chứ anh lầy đầu ra thời gian để nghĩ đến việc mà anh không nên làm.

Vị trưởng đoàn bỗng nhiên dừng chân lại.

Chàng trai cũng dừng theo.

Ông nói:

- Đơn giản là thôi không thực hiện quyết định mà cậu chưa chắc chắn đúng, - Nói xong, ông rút trong túi ra một mảnh giấy gấp tư và đưa cho chàng trai xem một phần.

Sau khi đọc xong, chàng trai ngẫm nghĩ một lát rồi rút từ ba lô ra một cuốn sổ nhỏ màu đỏ và ghi lại:

Để có được một quyết định đúng đắn

**Việc đầu tiên là hãy dừng ngay quyết định có thể sai lầm mà bạn đang thực hiện
Tập trung suy nghĩ tìm ra cách tốt hơn để giải quyết vấn đề.**

Vị trưởng đoàn nói:

- Nếu cậu dừng ngay quyết định có thể sai lầm mà cậu đang thực hiện, cậu sẽ có nhiều cơ hội mà cậu đang thực hiện, cậu sẽ có nhiều cơ hội và thời gian để nghĩ ra điều gì đó tốt hơn.

- Nhưng cháu thấy sợ rằng nếu cháu từ bỏ những gì cháu đang có thì không chắc là cháu sẽ tìm ngay ra được điều gì đó tốt đẹp hơn.

- Chúng ta ai cũng sợ điều đó, phải không? Phải dũng cảm thì mới có thể từ bỏ những lỗi mòn, định kiến trong nếp suy nghĩ và quyết định. Nhưng trên thực tế, đó là cách làm hay và hiệu quả giúp ta đạt được kết quả mong muốn. Khi loại bỏ những công việc mà cậu biết là nó sẽ chẳng đi đến đâu, cậu sẽ thấy rảnh rang để tập trung tìm kiếm giải pháp tốt hơn. Và thông thường, cậu sẽ tìm thấy, thậm chí còn tương đối nhanh nữa là khác.

Có câu ngạn ngữ Trung Hoa cổ như thế này: “Nếu anh muốn pha một tách trà nóng, trước hết anh phải đổ đi trà nguội trong chiếc cốc ấy”. Cậu thử nghĩ xem, liệu mình có thể pha một chén trà thơm ngon vào một cái cốc vẫn còn chứa đầy trà nguội không? Liệu ta có thể tìm ra một cách giải quyết tốt hơn mà ta vẫn giữ một mớ lộn xộn trong đầu không?

- Cháu hiểu rồi! – Chàng trai bắt đầu thích thú - Chuyện này làm cháu nhớ đến một người

bạn. Công ty anh bạn cháu làm ăn với một nhà cung cấp kém năng lực. Dù được tạo nhiều cơ hội nhưng nhà cung cấp này vẫn làm ăn theo kiểu chụp giật, manh mún. Anh bạn cháu dĩ nhiên không hài lòng, nhưng vì vẫn chưa tìm kiếm được nhà cung cấp nào khác tốt hơn để thay thế nên anh đành tiếp tục giữ mối quan hệ với đối tác đó. Nghĩ lại cháu cứ thấy tiếc. Đáng lẽ ra anh ấy nên sớm chấm dứt hợp đồng với nhà cung cấp đó.

- Vậy rồi sao nữa?

- Ừm... Nhà cung cấp đó vẫn tiếp tục phạm sai lầm, gây thiệt hại cả về thời gian lẫn tiền bạc cho công ty anh bạn cháu. Cuối cùng, thật đáng tiếc, anh bạn cháu đã bị sa thải vì không hoàn thành nhiệm vụ.

Nói đến đây chàng trai im lặng rồi tắc lưỡi:

- Cháu cũng chẳng hiểu tại sao chúng ta lại luôn làm những công việc mà mình có thể suy đoán được là sẽ chẳng có chút hiệu quả nào.

- Vì chúng ta thường cảm thấy yên tâm hơn với những cách làm quen thuộc, với những lối mòn. Chúng ta không dám từ bỏ con đường mình đang đi để tìm ra hướng khác đến đích nhanh hơn, phần vì sợ không có thời gian, phần khác là cứ làm theo thói quen, thế thôi. Dần dần, ta trở nên đồng lõa với những tư duy, phương pháp, với những cách làm việc kém hiệu quả quen thuộc đó. Cậu có thể thấy rõ điều này trong nhiều tổ chức, công ty và ở nhiều cá nhân khác.

- Ông có thể kể cho cháu nghe một ví dụ không?

- Được chứ. Cách đây nhiều năm, quân đội Hoa Kỳ muốn cải thiện tốc độ bắn đại bác sao cho nhanh hơn nữa. Họ nhờ một chuyên gia vũ khí nghiên cứu về vấn đề này. Vị chuyên gia này đã ra tận chiến trường quan sát và thấy rằng cứ mỗi lần khai hỏa, các chú lính pháo binh lại bước lùi về phía sau, chờ khoảng ba giây rồi mới bắn.

Khi được hỏi lý do vì sao họ làm như vậy, họ nói rằng họ tuân thủ theo bản hướng dẫn của quân đội. Vị chuyên gia đành phải bỏ công ra lần lại các bản hướng dẫn kỹ thuật bắn súng từ trước tới nay và ông phát hiện ra cách bắn này có nguồn gốc từ thời Nội chiến.

Lúc bấy giờ, theo như bản hướng dẫn, người lính phải lùi lại trước khi nổ súng để giữ chặt khẩu đại bác, nếu không nòng súng sẽ bắn chệch mục tiêu.

Chàng trai bật cười khi nghĩ đến cảnh các anh lính pháo binh phải lùi về sau để ghì khẩu đại bác.

Vị trưởng đoàn dẫn anh lội qua một con suối nhỏ. Ông liếc nhìn la bàn của mình rồi nói với chàng trai:

- Tất nhiên là sau khi biết chuyện này, những người lính đã thay đổi phương pháp bắn. Nhưng liệu có bao người trong chúng ta hiện vẫn đang làm theo những lẽ thói cũ mà không hề biết nó đã quá lỗi thời rồi?

Chàng trai đề cập luôn đến vấn đề mà anh đang rất nóng lòng muốn biết, và cũng là lý do

khiến anh tham gia chuyến đi này:

- Cháu sẽ kể ông nghe để ông xem thử các quyết định của cháu đã đúng chưa nhé?
- Ta không muốn làm cậu mất hứng nhưng đó là quyết định của cậu, chứ không phải của ta. Ta không thể giúp cậu vì chỉ có cậu mới biết bản thân mình muốn gì. Có lẽ cậu đang gặp một số bế tắc nào đó cần giải quyết trong công việc hoặc trong cuộc sống nên cậu mới tham gia chuyến đi này. Sao cậu không thử áp dụng những điều cậu học được trong mấy ngày nghỉ này xem chúng có giúp gì cho cậu được không?

Đột nhiên vị trưởng đoàn hỏi chàng trai:

- Nếu cậu muốn lái xe về hướng Tây nhưng chợt phát hiện mình đang đi theo hướng Đông, cậu sẽ làm gì?
- Tất nhiên là cháu sẽ quay lại và đổi hướng ngay.

Vị trưởng đoàn gật đầu đồng tình:

- Dĩ nhiên rồi. Quyết định đúng sẽ dẫn chúng ta đến đúng hướng. Thế còn để đi được đến đích, cậu muốn người khác dẫn cậu đi hay tự mình tìm đường với tấm bản đồ?

Chàng trai đáp:

- Cháu thích mình có một tấm bản đồ hơn. Cháu nhớ câu nói của Winston Churchill: “Tôi luôn sẵn lòng học hỏi, có điều không phải lúc nào tôi cũng thích được dạy dỗ hay ai đó dẫn đường chỉ lối”.

Vị trưởng đoàn mỉm cười:

- Đúng vậy. Tìm cho chính mình một con đường đi đúng đắn hơn là một thử thách lớn. Nhưng chúng ta có thể làm được điều đó, nếu ta dùng đến cách tự hỏi “Có” hoặc “Không”.
- Làm sao cháu biết được phương pháp này có hiệu quả với cháu hay không?
- Sao cậu không áp dụng thử xem sao. Hãy trò chuyện cùng những người trong đoàn. Họ thuộc những thành phần, độ tuổi, ngành nghề khác nhau nhưng họ có một điểm chung: họ đã áp dụng phương pháp này và gặt hái được thành công trong cuộc sống. Cậu có thể bắt đầu ngay bây giờ với bản tóm tắt này. Ông đưa cho chàng trai một tờ giấy và kéo tay anh bước nhanh về phía trước.
- Chúng ta muộn mất. Chỉ có ba ngày cuối tuần, vì vậy phải nhanh lên. Một lát sau, khi họ tạm nghỉ chân bên đường, chàng trai mở bản tóm tắt mà vị trưởng đoàn đưa cho anh và đọc.

Trước khi quyết định làm một việc gì
Bạn hãy tự hỏi và cố gắng phân tích để đi đến kết luận:
NÊN hay KHÔNG NÊN.

Cuối cùng thì hai người cũng đã đến được nơi tập trung. Ở đây, họ gặp thêm bảy người nữa. Những người này đến từ nhiều quốc gia khác nhau: Úc, Braxin, Đức, Nhật và Mỹ. Một người trong số họ đang phát cho mọi người những chiếc mũ có in dòng chữ to “Có hoặc Không” ở phía trước và những dòng chữ nhỏ “quyết định... quyết định... quyết định” xung quanh mũ. “Sẽ có nhiều chuyện thú vị đây” – Chàng trai trầm nghĩ. Các thành viên làm quen với nhau và sửa soạn được một lúc thì đến giờ ăn trưa. Mọi người rủ nhau ra bãi cỏ bên dòng suối và ăn trưa ở đó. Trong bữa ăn, họ sôi nổi lên kế hoạch cho chuyến đi. Trước hết, phải quyết định sẽ khám phá theo hướng nào – vì trong lộ trình đi của họ có nhiều nơi mà mọi người rất muốn đến. Và họ cũng phải lên kế hoạch dự phòng trước cho những tình huống ngoài dự kiến có thể xảy ra, chẳng hạn như không tìm thấy được đường đi, phải thay đổi hướng, rồi thú dữ... Có rất nhiều ý kiến được đưa ra. Nhưng hình như họ vẫn chưa nhất trí với nhau về lộ trình của chuyến đi.

Chợt một người trong số họ hỏi tất cả mọi người:

- Vậy cuối cùng, chúng ta muốn một cuộc thám hiểm mạo hiểm hay chúng ta cần một chuyến đi an toàn?

Mọi người bắt ngờ im lặng trong chốc lát rồi cũng nhanh chóng tìm được tiếng nói chung. Họ quyết định sẽ bắt đầu khám phá từ phía Đông của khu rừng trước – vì địa hình của khu này không mấy phức tạp và tương đối dễ đi. Họ dự định sẽ đi cho đến chiều tối, nghỉ ngơi một lúc rồi lại tiếp tục cuộc hành trình. Đến khuya, mọi người sẽ dừng lại cắm trại. Có thể đến lúc đó thì họ đã hoàn thành được nửa chặng đường của mình. Họ dự định dành cả ngày thứ bảy hôm sau để tiếp tục cuộc thám hiểm rừng núi – chặng đường này chắc chắn sẽ khó khăn hơn nhiều so với chặng trước. Đến đêm, mọi người sẽ tổ chức một cuộc lửa trại. Sáng ngày hôm sau, nếu không có gì thay đổi thì họ sẽ đến đích.

- Phương pháp này giúp cho mọi người loại bỏ được những điều không cần thiết và nhận ra được điều mình thực sự cần. – Vị trưởng đoàn nói.

Chàng trai nói với vị trưởng đoàn:

- Cháu bắt đầu nhận ra rằng cuộc sống của ta phần lớn được hình thành từ những quyết định của mình. Cháu nghĩ cháu cũng có thể áp dụng phương pháp ông vừa bảo.

- Ai cũng có thể áp dụng nó. Nhất là trong một thế giới thay đổi từng ngày như hiện nay, chúng ta cần phải có những quyết định đúng và kịp thời để tồn tại và thành công.

Khi chúng ta biết chọn cho mình một phương pháp đúng, ta sẽ tránh được những sai lầm và trở nên thành công hơn trong cuộc sống.

Tương tự như vậy, phương pháp đặt câu hỏi này là dành cho tất cả mọi người, để có được một kết quả chung là: tốt đẹp hơn. Tuy nhiên, điều quan trọng là phải áp dụng phương

pháp này vào thực tiễn.

- Bằng cách nào ạ? – Chàng trai hỏi lại.

- Cậu có thể sử dụng theo nhiều cách khác nhau. Trước tiên, cậu cứ quyết định vấn đề theo cách thông thường của mình. Tiếp theo đó, để có quyết định tốt hơn, cậu hãy dùng đến lý trí và lý lẽ riêng khác nhau. Cậu hãy xem xét từng ý tưởng một rồi suy luận từng bước tiếp theo, cậu sẽ phát hiện ra điều gì thích hợp với mình nhất.

Một khi cậu đã học được phương pháp này, cậu có thể dễ dàng sử dụng nó vào bất cứ lúc nào. Về cơ bản, cậu có thể dùng lý trí trước, hoặc con tim trước đều được, nhưng quan trọng là phải biết kết hợp cả hai.

- Quá trình đặt câu hỏi và trả lời này sẽ diễn ra trong bao lâu ạ? – chàng trai thắc mắc.

- Tùy thuộc vào mức độ quan trọng của vấn đề và nhận thức của cậu nữa. Có khi chỉ vài phút, có khi lâu hơn thế rất nhiều, suy nghĩ kỹ càng có thể sẽ giúp cho mình quyết định chín chắn hơn.

Chàng trai thành thậtL

- Hiếm khi cháu dành nhiều thời gian cho việc tìm ra hướng giải quyết của một vấn đề lắm.

- Ai cũng như cậu cả thôi. Nhưng nếu cậu thường xuyên áp dụng phương pháp này, cậu sẽ thấy nó không làm mất thời gian của cậu lắm đâu.

- Thế cụ thể thì những câu hỏi đó là gì ạ?

- Hãy hỏi những người trong đoàn về những câu hỏi này, và nhờ họ giải thích bằng chính kinh nghiệm của họ.

- Rồi sau đó, - ông gợi ý – hãy đưa ra quyết định cậu cần và tự hỏi mình hai câu hỏi đó.

Sau này, có thể cậu sẽ thấy đó là một trong những quyết định tốt nhất của mình đấy.

Nhưng, - vị trưởng đoàn nhấn mạnh – hãy nhớ là thời gian đầu cậu cần phải kiên nhẫn.

Bắt đầu một điều mới mẻ bao giờ cũng khó khăn cả. Có thể cậu cho rằng một nửa của phương pháp này quá quen thuộc, hoặc không quan trọng đối với cậu, nhưng hãy cứ thử kiên trì áp dụng. Ta tin là nó sẽ giúp được cậu rất nhiều trong công việc cũng như trong cuộc sống.

Rồi ông dặn dò thêm:

- Nhưng phải nhớ sử dụng cả hai phần của phương pháp. Nếu chỉ dùng một trong hai phần đó thì sẽ không có tác dụng đâu.

Sau đó, khi họ đang trèo lên dốc, chàng trai để ý thấy vị trưởng đoàn đang chăm chú nghiên cứu mảnh giấy mà ông vừa lấy ra từ ví của mình. “Ông đang xem cái gì đấy ạ?” – Chàng trai không khỏi tò mò.

Ông nhìn anh mỉm cười:

- Đây chính là Sơ đồ “Có hoặc Không” đã giúp ta thực hiện các quyết định của mình.

Hầu hết mọi người đều có sơ đồ như vậy. Nó là những câu hỏi giúp ta phân tích vấn đề. Mỗi khi cần quyết định một điều gì, ta lại dùng đến nó.

- Thế ông có thể cho cháu xem được không?

- Theo ta thì tốt hơn cả là cậu nên học cách tạo ra một bản đồ cho riêng mình trong chuyến thám hiểm này. Như thế sẽ có ích cho cậu hơn.

Đột nhiên, ông nhảy tránh sang một bên khi nghe thấy âm thanh phát ra từ trong bụi rậm. Ông kêu lên:

- Đi vòng qua lối này! Rắn độc đấy!

Chàng trai tự hỏi sao ông ấy lại có thể phát hiện ra nhanh đến thế. Anh tự nhủ mình sẽ để ý mọi thứ trên đường đi hơn nữa.

Rồi vị trưởng đoàn khuyên chàng trai nên đi lên phía trước và làm quen với những người bạn đồng hành khác. Còn ông, ông đi chậm lại phía sau để suy nghĩ một điều gì đó.

Hãy phân tích điều chúng ta CẦN và điều chúng ta MUỐN:

Điều ta MUỐN là một điều mong ước.

Điều ta CẦN mới là nhu cầu thật sự.

HIỂU ĐƯỢC MÌNH ĐANG THẬT SỰ CẦN ĐIỀU GÌ

Bây giờ vẫn đang là đầu giờ chiều của ngày đầu tiên. Đoàn người gặp phải một khúc quanh khá hiểm trở. Họ chia thành từng cặp đi chung và hỗ trợ nhau. Người đi cùng chàng trai là Franklin Neal, một người mà theo sự nhận xét ban đầu của anh là có vẻ khá sôi nổi và thẳng thắn. Neal đến từ Chicago và là chủ tịch của một tập đoàn lớn. Ông đã học Sơ đồ này hơn mười một năm nay và đã áp dụng nó thành công trong công việc và cuộc sống của mình.

Neal chìa bàn tay rắn chắc của mình ra cho chàng trai và thâm mật nói :

- Cứ gọi tôi là Frank cho thân thiện nhé !

Hai người bắt tay làm quen. Rồi Neal lại tiếp tục đi thoăn thoắt. Chàng trai cũng nhanh chân hơn để theo kịp ông. Neal quay lại nhìn anh và hỏi :

- Bây giờ cậu muốn nói về điều gì nào ? Về lý thuyết hay các ứng dụng những bài học trong chuyến đi này ?

- Cháu thích ứng dụng luôn những điều mình học vào thực tế. Nhân tiện đây, cháu cũng muốn hỏi chú điều này : Hai câu hỏi mà vị trưởng đoàn đề cập đến với cháu lúc sáng là gì thế ?

Neal trả lời, giọng vui vẻ :

- Cũng được thôi. Câu hỏi đầu tiên nhé ! Đây là câu hỏi mà ta phải dùng đến lý trí để trả lời. Cậu hãy nghĩ đến quyết định mà cậu định lựa chọn và tự vấn mình: Mình có thực sự cần điều này không? Có còn giải pháp nào khác mà mình chưa tìm ra không? Mình có lường trước hết các tình huống sẽ xảy ra khi qđ như thế này không?

Frank gợi ý :

- Giờ cậu hãy thử hỏi mình những câu đố xem. Rồi trả lời “Có” hay “Không”?

Chàng trai ngần ngừ đáp:

- Nói chung là có.

Giọng Frank trở nên mạnh mẽ:

- Cậu chỉ có thể trả lời dứt khoát hoặc “Có” hoặc “Không” thôi. Nếu không thì phương pháp này chẳng có tác dụng gì đâu.

Chàng trai thoáng giật mình, nhưng rồi như khám phá ra điều gì, anh xoay xoay chiếc mũ trên đầu mình và nói:

- Có thể.

Frank bật cười. Ông biết chàng trai đang còn ngờ vực và có phần nào giữ thái độ dè dặt. Tuy thế, ông thích sự khôi hài ở anh.

- “Có thể” là một câu trả lời thiếu quyết đoán nhất – Ông nói – Bây giờ dễ dễ hơn, cậu hãy thử xem xét từng phần một của câu hỏi đó. Bắt đầu với phần thứ nhất nhé, ta không biết trong đầu cậu đang có quyết định gì, nhưng “Cậu có thực sự cần điều đó không?”

Chàng trai im lặng cố suy nghĩ. Anh tự nhủ: “Mình có thể trả lời với ông là “Có” rồi từ từ suy nghĩ thêm”, nhưng không hiểu sao, một lát sau, anh trả lời thành thật”

- Không ạ.

- Tốt lắm! Cậu đã bắt đầu tập trung hơn vào câu hỏi rồi đấy. Thế nào cậu cũng tìm ra quyết định tốt hơn thôi.

- Cháu phải tập trung hơn vào cái gì đây ạ? – Chàng trai thắc mắc.

- Nếu cậu trả lời “Không”, - Frank giải thích – cậu cần chú ý hơn tới hướng mình sẽ đi.

Hầu hết chúng ta khi xuất phát đều hướng đến điều chúng ta mong muốn. Nhưng thường thì chúng ta không biết chúng ta đang cần điều gì, và kết quả là chúng ta đi sai hướng.

Chàng trai cau mày khi nhớ lại anh đã lạc đường vào buổi sáng hôm qua như thế nào.

- Nhưng làm thế nào để có thể biết được chúng ta thực sự cần điều gì ạ?

Frank chia sẻ:

- Hãy bắt đầu bằng câu hỏi “Đây là điều mình thực sự cần hay chỉ đơn thuần là điều mình muốn?”.

- Có gì khác nhau giữa hai cái đó không ạ?

- Điều cậu muốn cũng giống như một ước mơ vậy. Còn điều cậu cần mới chính là điều phải thực hiện.

Muốn chỉ là một con bướm quyến rũ để khiến ta lạc đường. Lúc đầu, ta theo đuổi nó, nhưng về sau lại cảm thấy không hài lòng. Thậm chí, cho dù cuối cùng ta có đạt được điều ta muốn, nó vẫn để lại cho ta cảm giác chưa thỏa mãn và khiến ta lại có tâm lý tiếp tục theo đuổi mà không biết điểm dừng. Trong khi đó, điều mình cần lại là điều thiết yếu và đáng được thực hiện. Khi giải quyết một vấn đề, chúng ta chỉ việc xác định điều mình cần là đủ.

Ví dụ, chúng ta ai chẳng muốn thưởng thức bào ngư vi cá nhưng những bữa cơm hàng ngày cần thiết với chúng ta hơn. Bào ngư vi cá hấp dẫn thật đấy nhưng nó không thể nuôi sống ta được.

Chàng trai thích thú:

- Đây quả là một cách suy luận đơn giản nhưng lại có cơ sở vững chắc và rất thuyết phục. Cháu dám chắc là điều này rất có ích cho những người mới học.

Frank nói:

- Ta thấy nhiều người gặp rắc rối chỉ vì họ quên mất những nguyên tắc đơn giản nhưng hiệu quả mà họ từng học hoặc nghe qua.

Dừng lại một phút, Frank nói tiếp:

- Những người thành công thực sự thường bắt đầu bằng việc theo đuổi những cái họ cho là cần thiết với cuộc sống của họ.

Rồi ông trầm ngâm:

- Trong cuộc sống, có thể chúng ta đều muốn một ngôi nhà to lớn, sang trọng nhưng thật ra chỉ cần một tổ ấm là đủ để chúng ta cảm thấy hạnh phúc rồi. Khi chúng ta theo đuổi điều mình mong muốn, chúng ta thường để mất điều mình thật sự cần.

Nếu cậu muốn thành công, hãy làm những việc cần làm trước. Hãy tìm một “tổ ấm” trước đã, rồi mới nên nghĩ đến “tòa lâu đài” sau.

Sau khi đã có được điều mình cần, cậu có thể làm những gì mình muốn, nhưng phải nhớ là “sau khi” đấy.

Chàng trai ngẫm nghĩ về sự khác nhau giữa những điều anh cần và những điều anh muốn, trong công việc cũng như trong cuộc sống của mình. Anh thấy hứng khởi với cách suy nghĩ mới mẻ này, nhưng vẫn không khỏi băn khoăn. “Không biết là hiện tại mình đang theo đuổi điều mình cần hay điều mình muốn đây?”

Giọng Frank lại vang lên, cắt đứt dòng suy nghĩ của anh:

- Quan trọng nhất là phải tập trung vào điều mình thật sự cần. Tập trung ở đây có nghĩa là hình dung ra những kết quả mà cậu cần, xem xét chúng một cách kỹ càng, cụ thể và như thế, cậu thấy mình dễ dàng thực hiện những điều cần thiết hơn.

Chàng trai trẻ ngược nhìn lên bầu trời. Xa xa, trong đám mây ẩn hiện một mảng trắng mờ nhạt. Chàng tư lự:

- Cháu đang nhớ đến câu nói của một vị Tổng thống Hoa Kỳ trong những năm 60 “Cuối thập kỷ này, chúng ta sẽ đưa con người lên mặt trăng và đưa họ trở về trái đất an toàn.”

Frank ngạc nhiên:

- Sao bỗng dưng cậu lại nghĩ đến điều đó?

- À, cháu cho đó là một ví dụ hay để nói về sự tập trung vào điều mình cần. Tổng thống đã xác định trước được những điều cần thiết, trong đó có “sự an toàn”.

Frank gật đầu:

- Ta đồng ý. Có thể ông ấy muốn sớm đưa con người lên mặt trăng. Nhưng điều ông ta cần là đưa con người lên mặt trăng và đưa họ trở về an toàn.

- Vâng, nếu không, việc nóng lòng muốn đưa con người lên mặt trăng sẽ phá hỏng cả chương trình vũ trụ. Thêm vào đó, việc ông ấy đề cập đến thời gian “vào cuối thập kỷ” cũng cho thấy ông ấy đã xác định được sự cấp bách của vấn đề.

- Thế cậu có biết kết quả thế nào không? – Frank hỏi.

- Có ạ. Người Mỹ đã đưa con người lên mặt trăng vào năm 1969 – tức là cuối thập kỷ 60 – và đưa họ trở về an toàn. Cháu vẫn còn nhớ rõ cảnh phim tàu Apollo hạ cánh an toàn xuống đại dương.

Frank hỏi chàng:

- Việc này có giúp cậu học được điều gì về việc tập trung vào điều mình cần không?

- Cháu bắt đầu nhận ra rằng khi mình chỉ chú tâm đến điều mình thật sự cần và bỏ qua tất cả các điều khác, mình sẽ dễ dàng đạt được mục đích hơn.

- Tốt lắm! – Frank nói – Ta thường ghi những mục đích mình cần đạt được vào một mảnh giấy và thỉnh thoảng lấy nó ra ngắm nghĩ. Nó giúp ta tập trung vào vấn đề hơn. Sao cậu không thử cách ấy xem sao!

Chàng trai gật gù:

- Chú nói đúng. Có lẽ cháu cũng nên làm thế.

Nói xong, anh dừng lại và lấy giấy bút ra ghi lại những mục đích mà anh đang cần hướng đến.

Anh ngắm nghĩ thêm về những quyết định mình vừa viết ra và nói với Frank, cũng như nói với chính mình:

- Như thế thì toàn tâm toàn ý tập trung vào mục đích mình cần sẽ giúp cháu không bị xao nhãng và chi phối bởi những vấn đề khác?

Frank gật đầu:

- Hãy dứt khoát nói “Không” với bất cứ điều gì không giúp cậu đạt được mục đích và mạnh dạn nói “Có” với những gì giúp cậu đến được đích.

- Nhưng làm sao lúc nào chúng ta cũng có thể quyết đoán như chú nói được chứ! Có nhiều vấn đề chúng ta không thể chỉ trả lời “Có” hoặc “Không” được.

- Những người quyết tâm luôn biết rõ mình thật sự cần gì. Và cũng vì thế mà họ có khả năng nhìn ra bản chất của sự việc rất nhanh, họ có thể xác định việc nào có lợi, việc nào không.

Thử phân tích về câu chuyện bay lên mặt trăng câu đưa ra lúc nãy nhé! Giả sử có một nhà khoa học đến gặp vị trưởng nhóm nghiên cứu và đưa ra một phương án đưa con người lên mặt trăng trong mười lăm năm nữa. Theo cậu thì một người trưởng nhóm quyết đoán, người xác định được điều mình thực sự cần sẽ phản ứng như thế nào trong trường hợp này? Ông sẽ nói “Có” hay “Không”?

Chàng trai không ngần ngại trả lời:

- Nếu điều chúng ta cần là đưa con người lên mặt trăng và trở về an toàn vào cuối tập kỷ thì bất cứ dự án nào kéo dài hơn mười năm cũng là quá lâu. Vì thế, vị trưởng nhóm đó sẽ trả lời “Không”. Có thể, dự án đó là một ý tưởng hay, nhưng... “Không”, ông ta sẽ không chấp nhận kế hoạch đó.

- Chính xác. – Frank nói – Cậu có thấy là nếu như ta chỉ tập trung vào điều mình cần thì ta sẽ trở nên quyết đoán hơn không?

- Vâng, cháu bắt đầu nhận ra rồi.

- Chúng ta tiếp tục đi ra một tình huống khác nhé. Nếu có một nhà khoa học khác đề xuất với trưởng nhóm một kế hoạch đưa con người lên mặt trăng chỉ trong vòng ba năm nữa, chỉ có điều, mức độ rủi ro của dự án này tương đối lớn. Theo cậu thì người trưởng nhóm này sẽ xử lý như thế nào?

- Ông ấy cũng sẽ trả lời “Không”. Điều ông ấy cần là sự an toàn, trong khi dự án lại quá mạo hiểm.

- Bây giờ cậu đã thấy sự quyết đoán của mình phụ thuộc vào mức độ xác định điều mình cần như thế nào chưa? – Frank hỏi chàng trai.

- Quả thật, phương pháp này có hiệu quả ngoài sự tưởng tượng của cháu – Chàng trai trẻ thừa nhận.

Frank nói thêm:

- Nếu chúng ta hình dung ra điều mình cần rõ ràng bao nhiêu thì nó sẽ giúp chúng ta xử lý tình huống dễ dàng bấy nhiêu.

Lúc này thì hai người đã vượt qua một quãng đường khá dài cho nên họ quyết định dừng chân nghỉ một lúc. Trong khi nghỉ ngơi, chàng trai không quên lấy cuốn sổ nhỏ của mình ra và ghi lại:

Khi bạn thực sự mong muốn, khát khao một điều gì, bạn sẽ trở nên mạnh mẽ, tự tin hơn.

Và bạn sẽ tìm ra cách tốt nhất để đạt được điều mong muốn đó.

- Chúng ta thường muốn quá nhiều thứ - Frank tiếp tục – Nhưng điều ta thực sự cần cho cuộc sống của chính mình thì không nhiều như thế. Vì vậy khi chúng ta chỉ tập trung vào điều mình cần – tức là điều làm cho chúng ta cảm thấy thật sự thành công và hạnh phúc – thì việc quyết định sẽ trở nên dễ dàng hơn.

Giống như ta, vì góa vợ nên phải tự mình đi chợ nấu ăn. Khi đi chợ, mỗi lần định mua gì, ta lại tự hỏi “mình thực sự cần loại thực phẩm này hay mình chỉ muốn nó thôi”. Kết quả là từ đó, ta chỉ luôn mua về những loại thực phẩm bổ dưỡng và có lợi cho sức khỏe của ta. Giờ đây, ăn uống điều độ đã trở thành một thói quen của ta và ta cảm thấy mình khỏe hơn hẳn.

Chàng trai trẻ thắc mắc:

- Nhưng làm thế nào để xác định được điều cháu cần và điều cháu muốn? Nhiều lúc, chúng chẳng khác nhau là mấy.

- Thử thực hành phương pháp này xem. Để xác định điều cậu muốn, hãy tự vấn mình “Tôi ước mình có thể làm được gì?”; để xác định được điều cậu cần, hãy tự hỏi: “Thử nhìn lại xem,, ta cần hoàn thành cái gì trong lúc này?”.

Ví dụ, khi vào siêu thị, giữa vô số những loại hàng hóa, nhiều người sẽ rối lên và không biết mua món gì hoặc thấy cái gì cũng muốn mua. Nhưng nếu họ biết tự hỏi: “Rốt cuộc thì ta đang cần cái gì nhất trong lúc này?” thì họ sẽ dễ dàng chọn lựa hơn.

Chàng trai thừa nhận:

- Phương pháp này có vẻ hay đấy. Thường thì sau khi đạt được điều mong muốn, cháu mới biết có cần nó hay không. Nhưng lạ là khi cháu đã có được điều mình muốn thì hóa ra nó không như cháu hy vọng và mong đợi.

- Rất nhiều người cũng hành động như thế. Họ thường chỉ làm điều mà họ muốn chứ không làm điều họ cần. Kết quả là họ gây thiệt hại cho người khác và sau đó, cho chính bản thân họ.

Frank nói thêm:

- Dù là trong công việc hay trong cuộc sống, nếu ta biết tự vấn mình bằng câu hỏi đó thì ta sẽ quyết định vấn đề sáng suốt hơn.

- Cháu đã bắt đầu nhận ra câu hỏi này quan trọng như thế nào rồi.

Nghĩ đến những vấn đề khó khăn mình đang cần phải giải quyết, chàng trai bắt đầu loại bỏ dần các ý tưởng mà anh cảm thấy không thực sự cần thiết nhưng đã chi phối anh bấy lâu nay. Khi làm được như vậy, đã có thể tập trung hơn vào việc xác định điều mình cần.

Frank nói với chàng trai:

- Khi cậu đang đuổi theo một con thỏ, đừng để cho một con thỏ khác chạy qua đường làm cậu phân tâm. Có thể trong khoảnh khắc đó cậu muốn được cả hai con thỏ, nhưng cậu thật sự chỉ cần bắt được một con mà thôi. Hãy xác định điều cậu cần làm và tập trung theo đuổi nó cho đến khi cậu đạt được mục đích.

Chàng trai chợt nhớ đến câu hỏi mà một người trong đoàn đã hỏi mọi người trước khi bắt đầu chuyến thám hiểm này: “Vậy cuối cùng chúng ta muốn một cuộc thám hiểm mạo hiểm hay chúng ta cần một chuyến đi an toàn?”.

Cuối cùng, họ đều quyết định chọn một chuyến đi an toàn. Điều họ thực sự cần không phải là hiểm nguy, thử thách hay cảm giác mạnh mà là một kỳ nghỉ cuối tuần nhẹ nhàng, giúp họ suy nghĩ về các quyết định của mình. Chính vì thế, họ đã chọn đi theo hướng Đông của khi rừng, là hướng đi ít nguy hiểm nhất.

Hai người đàn ông một già một trẻ lại đi trong im lặng. Mỗi người theo đuổi một ý nghĩ riêng. Cả hai đều hiểu rằng người kia đang nghĩ đến các vấn đề cần giải quyết của mình. “Mình nên áp dụng điều mình vừa học như thế nào cho hiệu quả nhất đây?” – Chàng trai tự hỏi.

Thực tế thì anh đã có vài hướng giải quyết cho vấn đề rắc rối mà bản thân anh đang gặp phải. Nhưng anh không biết liệu đó có phải là quyết định mà anh thực sự cần không? Trong số các giải pháp đưa ra, sẽ chỉ có một giải pháp là tốt hơn cả, nhưng đó là giải pháp nào?

Khi gặp lại mọi người, nhìn thấy vẻ mặt đăm chiêu của họ, chàng trai có thể đoán ra rằng hầu như ai cũng đang suy nghĩ để giải quyết vấn đề của mình, có lẽ là bằng những câu hỏi.

Khi đoàn người dừng chân tạm nghỉ dưới bóng cây, chàng trai lại lấy cuốn sổ nhỏ của mình ra và ghi lại những điều cần thiết:

Xác định điều bạn cần

Nếu bạn xác định được điều bạn thực sự cần và dồn hết sức mình để theo đuổi nó, bạn sẽ dễ dàng đạt được điều mà bạn mong đợi.

Càng hình dung một cách chi tiết những kết quả mình mong đợi, bạn sẽ càng cảm thấy mình đến gần và dễ dàng đạt được chúng hơn.

Muốn, là điều mong ước. Cần, là nhu cầu thật sự.

Để xác định điều mình muốn, đơn giản hãy hỏi:

“Bây giờ mình muốn làm gì?”.

**Để xác định điều mình cần, hãy tự hỏi:
“Ta cần điều gì lúc này?”.**

ĐỂ CÓ MỘT QUYẾT ĐỊNH ĐÚNG

Chiều tối hôm đó, Frank giới thiệu chàng trai với một trong những nhà thám hiểm giỏi nhất của đoàn, ông Hiro Tanaka – chủ một doanh nghiệp tại Nhật. Theo nhận xét ban đầu của chàng trai, ông Hiro có vẻ là một người kín đáo và chừng mực. Ba người bắt đầu cuộc hành trình. Họ cùng nhau vượt qua một đoạn rừng nguy hiểm. Frank đưa mọi người quay trở lại với đề tài mà ông đang thảo luận dở dang với chàng trai. Chàng trai đã được biết sơ qua về câu hỏi, nhưng anh vẫn còn có rất nhiều thắc mắc trong lòng. Anh hỏi hai người bạn đồng hành:

- Nếu cháu phải tự hỏi mình quá nhiều câu hỏi, liệu như vậy có rắc rối và mất quá nhiều thời gian để đi đến một quyết định không?

Frank mỉm cười khi nghe câu hỏi của chàng trai nhưng không nói gì. Đoạn, ông vẫy tay chào tạm biệt hai người. Ông muốn suy tư một mình về những vấn đề riêng của mình. Chỉ còn lại chàng trai và nhà thám hiểm cừ khôi người Nhật Bản. Hiro trả lời câu hỏi của chàng trai:

- Cháu nói không sai. Nhưng người Nhật có một câu ngạn ngữ như thế này: “Ai đi càng chậm thì tới đích càng nhanh”. Điều này có nghĩa là việc sửa chữa hậu quả do những quyết định sai lầm gây ra bao giờ cũng tốn nhiều thời gian và công sức hơn so với việc suy nghĩ cẩn thận ngay từ đầu.

Chàng trai đồng tình. Cứ nghĩ đến sai lầm của anh về chuyện quên bản đồ ở nhà thì thấy rõ ngay. Mà giá như anh chịu bỏ chút thời gian quay lại lấy bản đồ thì hẳn đã không bị lạc đường và mất nhiều thời gian tìm kiếm mọi người. Hiro lại hỏi anh:

- Vậy cháu đã sẵn sàng cho phần thứ hai trong câu hỏi hôm nay chưa? Nào chúng ta tiếp tục nhé! “Có còn cách giải quyết nào khác mà bạn chưa tìm ra không?”

Chàng trai cười thật tươi và hỏi Hiro:

- Nếu có những vấn đề không còn cách giải quyết nào khác thì sao ạ?

- Thường thì trong bất cứ tình huống nào, người ta cũng có đến vài ba hướng giải quyết nào đó. Nhưng nhiều người lại không nhận ra điều này. Lúc nào người ta cũng tự suy diễn kiểu như: “Trời ạ! Mình chẳng có cách nào khác hơn!”. Nếu cháu từng suy nghĩ như vậy thì đó là do cháu chưa chịu xem xét hết mọi khả năng thôi. Cảm giác lo sợ và yếm

thể thường có trong mỗi chúng ta sẽ làm hạn chế tầm nhìn và khiến chúng ta bị động trước các tình huống, nhất là những tình huống bất ngờ. Nhưng thực tế thì không phải lúc nào chúng ta cũng ở vào thế cùng đường cả.

- Nhưng trong trường hợp bản thân chúng ta thật sự không biết là mình còn có giải pháp nào khác thì sao?

- Trong trường hợp đó ta cần phải tìm ra tất cả các giải pháp có thể giải quyết vấn đề của mình.

- Nhưng bằng cách nào ạ?

- Cháu có thể bắt đầu bằng cách đặt ra cho mình những câu hỏi và quan sát xung quanh. Dĩ nhiên là chỉ lưu ý đến những gì thật sự cần thiết cho cháu để có thể đi đến một quyết định tốt hơn. Còn những gì không liên quan thì đừng nên mất thời gian vào đấy.

Một điều quan trọng khác nữa là trong quá trình tìm hiểu những thông tin liên quan đến việc ra quyết định của mình, cháu đừng bỏ qua những chi tiết mà đôi khi cháu chưa để ý tới. Có như thế cháu mới nhận ra được hết các cơ hội lựa chọn thật sự của mình, cháu sẽ không bị ảo tưởng và mọi thứ trước mắt cháu sẽ trở nên rõ ràng hơn.

- Nghe có vẻ khó quá ông nhỉ?

- Nếu biết cách thì cũng không quá khó đâu cháu ạ. Trong trường hợp này, hãy sử dụng đến khả năng quan sát của cháu, và phải thật khách quan. Ví dụ nhé, giả sử như cháu phải tìm kiếm địa điểm để xây dựng một khu vườn ươm cây. Và cháu được giới thiệu một địa điểm có vẻ thích hợp, chỉ có điều dường như khu vực đó gió hơi lớn. Người ta đảm bảo với cháu đây là một nơi kín gió nhưng làm thế nào cháu có thể biết được điều đó là đúng? Chàng trai trẻ ngẫm nghĩ.

Hiro gợi ý:

- Cháu sẽ rút ra điều gì khi nhìn vào một cái cây mọc ở vùng đó?

- Ừ nhỉ! Cháu có thể quan sát cây để xem liệu chúng có bị gió bẻ cong không.

- Chính xác. Vậy thì cuối cùng cháu nghĩ nên tin cái nào hơn? Lời nói của người khác hay những gì mà chính cháu quan sát được?

Chàng trai không trả lời. Nhiều lần anh đã tự mình tìm hiểu rồi quyết định theo ý mình và những lần đó đã không làm anh thất vọng. Chẳng hạn trong lần mua chiếc xe đầu tiên, anh đã để ý quan sát rất nhiều loại xe khác nhau trên đường phố trước khi chọn được một chiếc phù hợp với sở thích. Và anh đã rất hài lòng với quyết định sau cùng của mình. Rõ ràng là dựa vào chính kiến của mình thì vẫn tốt hơn rất nhiều. Anh nói với Hiro:

- Đúng là dựa vào sự quan sát và đánh giá của mình thì vẫn tốt hơn, ông ạ!

- Vậy đấy! Nếu cháu muốn biết nhiều hơn, hãy để ý quan sát càng nhiều càng tốt.

Chàng trai ngẫm nghĩ về điều này và hỏi:

- Vậy nói chuyện với những người thường quan sát có giúp cháu trở nên nhạy bén hơn

không?

- Đương nhiên rồi! Cứ mạnh dạn hỏi chuyện những người có kinh nghiệm nhất mà cháu biết. Như trong đoàn thám hiểm này, có rất nhiều người mà cháu có thể học hỏi. Cháu hãy để ý các tiếp cận và đánh giá vấn đề của họ, từ đó rút ra những bài học cháu nghĩ là hay và cần thiết cho bản thân.

Nếu cháu cảm thấy người nào đó có thể giúp cháu giải quyết được vấn đề của mình thì cứ hỏi họ. Rồi lắng nghe họ trả lời như thế nào. Nhưng có điều cháu cần lưu ý là đừng nên dễ dàng nghe theo người khác một cách thiếu suy xét mà hãy biết tự mình kiểm chứng lại vấn đề.

Chàng trai tán thành:

- Giờ thì cháu bắt đầu hiểu ra vấn đề rồi. Hãy tự mình tìm hiểu sự việc!

Hiro lại nói:

- Hiếm khi chúng ta có thể tìm ra các giải pháp của vấn đề chỉ bằng cách há miệng ngồi đợi chúng tới.

- Thế mà nhiều lúc cháu lại như vậy đấy. Cháu cũng chẳng hiểu tại sao mình lại làm như thế nữa.

- Có lẽ nỗi sợ hãi trong tiềm thức đã khiến chúng ta mệt mỏi và không dám hành động.

Lo sợ làm chúng ta hoang mang và nhiều khi còn khiến chúng ta hành động một cách mù quáng. Có một lần, ta nghe được lời của một người cha nói về người con gái đã mất của mình – người đã cố tìm đến cái chết khi mới chỉ tròn hai mươi tuổi. Cháu có biết ông ấy nói gì không? Ông nói ông rất đau lòng khi con gái ông đã chọn cái chết là cách duy nhất để giải quyết vấn đề trong khi vẫn còn cách giải quyết khác tốt hơn. Cô ta đã quá sợ hãi và tuyệt vọng nên mới chạy trốn bằng cách đó.

Nói tới đây thì Hiro dừng lại, ông không khỏi xúc động khi nghĩ tới nỗi buồn của một người cha trước sự việc đau lòng này.

- Đáng tiếc nhất là những điều chúng ta sợ hãi và nhụt chí thường lại là những điều không có thật.

Đó cũng là lý do tại sao khi cháu nhìn thẳng vào thực tế, cháu sẽ cảm thấy vững vàng hơn. Khi quan sát và tìm hiểu vấn đề, ta sẽ sáng suốt hơn và nhìn nhận sự việc đúng với bản chất của nó hơn.

Hiro lại hỏi chàng trai:

- Trong trường hợp nào thì cháu sẽ dễ dàng rơi vào trạng thái chán nản? Khi cháu thấy mình không có sự lựa chọn hay khi cháu thấy mình vẫn có nhiều cách giải quyết khác?

- Tất nhiên là khi cháu thấy mình không có sự lựa chọn. Đó cũng chính là rắc rối mà hiện cháu đang gặp phải.

- Thế cháu làm cách nào để tìm kiếm các hướng giải quyết? Ngồi một chỗ và chìm đắm

trong suy nghĩ hay bắt tay vào tìm hiểu các thông tin thực tế có liên quan?

- Có lẽ cháu cần phải tích cực tìm hiểu bản chất vấn đề để tìm ra các giải pháp, nhưng cháu nên nhớ rằng thông tin không đơn thuần chỉ là bộ sưu tập các sự việc. Vấn đề còn ở chỗ người ta đánh giá và nhìn nhận thông tin đó như thế nào nữa. Đó là một khía cạnh quan trọng mà cháu phải lưu ý.

Lời nhắc nhở của ông Hiro khiến chit nhận ra vài điều mà trước đây anh không chú ý đến. Anh cần phải tìm hiểu, để ý thêm những suy nghĩ của người khác cũng như các sự kiện thực tế. Có lẽ sau này anh phải để tâm hơn đến khía cạnh này.

Chàng trai vẫn chưa hết thắc mắc:

- Nhưng không lẽ cứ thu thập thông tin mãi thế hả ông? Làm sao cháu có thể biết bao nhiêu thì đủ để ra quyết định?

- Ta có thể chia thông tin ra làm hai loại: thứ nhất là loại thông tin nếu ta có được thì tốt, loại thứ hai là loại ta cần phải có.

Hiro lại nói tiếp:

- Có thể cháu sẽ có cảm giác rằng mình không bao giờ có đủ hết các thông tin mà mình muốn cả. Lúc đó cháu hãy tự hỏi mình là “mình đã có đủ các thông tin mình cần chưa?”. Hãy nhớ rằng những thông tin “cần thiết” là những điều mà thiếu chúng, cháu không thể đưa ra một hướng giải quyết tốt được.

Chẳng hạn như tối nay, chúng ta sẽ phải dựng trại để nghỉ chân. Điều chúng ta cần làm là phải nghiên cứu trước địa hình những khu gần đây để tìm một chỗ cắm trại gần nguồn nước. Nếu không, mọi việc sẽ trở nên khó khăn hơn.

Chàng trai quyết định ghi lại những lời ông Hiro vừa nói:

Càng có nhiều thông tin, bạn càng có nhiều cơ hội để lựa chọn cách hành động và tìm được quyết định đúng.

- Cháu thú thật với ông là cháu cũng ít suy nghĩ để tìm ra hết các cơ hội của mình lắm.

- Lúc đó hãy tự hỏi mình rằng “Mình có thực sự cần điều này không? Có còn các giải pháp nào khác mà mình chưa nhận ra không? Mình có lường trước hết các tình huống xảy ra khi quyết định như thế này không?”.

- Chàng trai vẫn tiếp tục thắc mắc:

- Nhưng cuối cùng thì làm sao cháu có thể xác định được quyết định nào là tốt nhất cho cháu?

- Theo cháu thì sao?

- À ... cháu nghĩ ... cháu có thể tự hỏi mình, rằng liệu giải pháp này có phải là lựa chọn

tốt nhất giúp mình đạt được điều mình cần không ...

- Tuyệt lắm! Cháu biết nói tất cả các vấn đề trước đó lại với nhau. Cháu còn nhớ bước đầu tiên cháu phải làm để bắt đầu hướng tới một quyết định tốt hơn không?

- Có chứ ạ! Khi mà bản thân ta chưa biết phải làm gì để có được một quyết định khá hơn, cách tốt nhất là dừng ngay những gì đang làm mà ta biết nó không mang lại kết quả.

Ngay cả khi chưa tìm ra được cách nào sáng sủa hơn để thay thế thì việc ta dừng lại cũng đã mở ra cho ta cơ hội đến với những điều khác tốt đẹp hơn.

- Đúng thế! Khi đã từ bỏ những thói quen trì trệ cũ, chúng ta sẽ dễ dàng tiếp cận với những cái mới hơn. Để ta kể cho cháu nghe chuyện về một anh bạn cùng đi với ta trong chuyến thám hiểm giống như thế này vào năm ngoái. Cậu ấy kể rằng từ khi chia tay với người yêu, công việc của cậu ấy dường như hoàn toàn đảo lộn. Điều đã khiến anh bạn này đau khổ là vì cậu ấy nghĩ mình vẫn còn yêu cô gái đó trong khi cô ta thì chẳng thiết tha đoái hoài gì đến cậu ấy.

- Chắc là anh này yêu cô bạn gái của mình nhiều lắm...

- Ta cũng không chắc lắm. Qua những gì cậu ấy kể thì ta nghĩ cũng không hẳn là cậu ấy quá yêu và thất vọng đến mức suy sụp như thế. Nhưng cậu ấy lại tin rằng các duy nhất lúc đó có thể giúp mình thoát khỏi tình trạng này là phải quay lại với người yêu. Điều đó lại không thể được. Bế tắc đó khiến cậu ấy trở nên thất vọng khủng khiếp và ảnh hưởng nhiều đến công việc. Thật may là tình trạng đó không kéo dài.

- Vậy điều gì đã khiến anh ấy thay đổi hả ông?

- Một người bạn đã lôi anh ấy ra khỏi cái vòng luẩn quẩn đó để nhìn nhận thực tế bằng cách đưa ra những câu hỏi. Anh ta hỏi người bạn đau khổ của mình: “Khi còn bên nhau, bọn cậu có hạnh phúc không?”. Cậu ta trả lời “không”. Rồi người bạn lại hỏi: “Vậy cô ấy và cậu có làm gì để thay đổi tình trạng đó không?”. Cậu trả lời cũng là “không”. Vậy thì cậu dựa vào điều gì để tin rằng nếu quay lại với nhau thì cả hai, hay ít ra cậu sẽ hạnh phúc hơn trước?”. Câu này thì anh bạn của ta không trả lời được, bởi vì niềm tin của anh ta là vô căn cứ, là phi thực tế. Người bạn đã khuyên cậu ta rằng: “Cô ấy không thể quay lại với cậu. Đó là sự thật. Tốt nhất là cậu nên nhìn thẳng vào thực tế và thay đổi thái độ của mình. Sao cậu không học hỏi những sai lầm từ cuộc tình này và rút kinh nghiệm. Biết đâu việc chia tay nhau là một điều may mắn thì sao? Biết đâu nhờ vậy mà sau này cậu sẽ gặp được một cô gái khác hợp với mình hơn? Thử tưởng tượng xem cậu sẽ gặp được người phụ nữ trong mơ của mình trong một chuyến du lịch, một đợt công tác, hay tại một câu lạc bộ thể thao nào đó... Rồi cậu hẹn hò với cô ấy và cùng nhau khám phá ra nhiều điều kỳ diệu. Hay cứ tưởng tượng rằng...”

Hiro không nói hết câu. Ông để cho chàng trai trẻ tưởng tượng ra những tình huống tốt đẹp khác có thể đến với người bạn của Hiro. Chàng trai trẻ mỉm cười:

- Cháu đoán chắc là bạn ông cảm thấy khá hơn rất nhiều sau khi nói chuyện với người bạn của mình.

- Dĩ nhiên rồi! Vì những tình huống đó là hoàn toàn có khả năng xảy ra, lại thực tế hơn cái mong ước hão huyền quay lại với người yêu cũ và tiếp tục một cuộc tình không biết sẽ về đâu. Khi cậu ấy thôi không tự dằn vặt mình nữa thì tự nhiên, cậu ấy sẽ nghĩ đến những tình huống và cơ hội khác nhau. Cậu có quyền lựa chọn thái độ của mình với hoàn cảnh hiện tại. Thực tế là những cơ hội này hay các cơ hội khác vẫn luôn hiện diện ở đó. Chỉ có điều cậu ấy, cũng như nhiều người khác, không ý thức được nó mà thôi.

- Câu chuyện ông kể làm cháu nhớ đến một người bạn của mình. Cô ấy cũng vừa chấm dứt một cuộc tình với người bạn trai, đồng thời cũng là bạn học thân thiết nhất của cô ấy hơn mười năm qua. Cô ấy thật sự đang rất hụt hẫng và thất vọng.

- Thế cháu có biết vì sao kết quả lại đáng tiếc như thế không, chắc không phải như anh bạn của ta chứ?

Chàng trai nhìn xuống, giọng buồn bã:

- Khi người yêu cô ấy nói chia tay, cô ấy không biết và cũng không tin là anh ta đã lựa chọn một người con gái khác. Vì cô ấy đã đặt hết niềm tin và hy vọng vào tình yêu của mình, vào anh ta. Chưa bao giờ cô ấy nghĩ đến kết cuộc như thế cả. Nhưng khi cô ấy hiểu ra thì lòng cảm thấy đầy thù hận. Cô ấy nói với cháu rằng, cô ấy muốn xóa sạch tất cả những gì liên quan đến anh ta, đến cuộc tình đẹp nhất của cuộc đời mình. Cô ấy đã tìm đến rượu và cho đó là cách nhanh nhất để quên.

- Hiro hỏi chàng trai:

- Thế cháu có cho đó là cách tốt nhất không - quên tất cả để bắt đầu lại tất cả?

- Vâng, cháu cũng nghĩ vậy. Chúng ta không nên nhớ đến những kỷ niệm làm ta đau lòng.

- Chưa chắc đâu cháu ạ! Kỷ niệm dù vui hay buồn đều có giá trị của nó. Chúng ta tìm cách để quên tức là điều đó đã khắc sâu trong chúng ta, là một phần của cuộc đời chúng ta. Cô bạn của cháu cũng thế.

- Vậy theo ông thì chúng ta có nên giữ lại những kỷ niệm, những hình ảnh của cuộc tình đã tan vỡ không?

- Điều đó còn tùy thuộc vào bản thân của mỗi người. Trước khi quyết định có nên mang theo trong cuộc đời mình hay không, chúng ta cần suy xét xem những hình ảnh, những kỷ niệm đó có là điều giúp chúng ta vượt qua những khó khăn trong cuộc sống hay không, có là niềm khích lệ, động viên cho ta đi tiếp con đường của mình một cách đầy lạc quan hay không. Còn nếu đó chỉ là những thứ làm cho ta tuyệt vọng và đau thương thì đừng nên nuôi dưỡng trong lòng.

Nhưng đối với cô ấy, mặc dù quá khứ có vô số những điều hạnh phúc nhưng sự thật đang

diễn ra trước mắt lại quá phũ phàng. Làm sao cô ấy có thể...

Cháu còn chưa biết một điều, đó là chúng ta phải biết chọn một thời điểm để nhớ.

Thường thì trước lúc kết thúc, cho dù là kết thúc vì nguyên nhân gì, thì mọi cuộc tình đều có những kỷ niệm đẹp, đều có những điều đáng nhớ. Chúng ta chỉ nên giữ lại những kỷ niệm đến thời điểm ấy mà thôi.

Để chàng trai suy nghĩ những lời ông vừa nói một lúc, Hiro lại nói tiếp:

Nhiều người khi yêu hoặc kết hôn với một người nào đó, họ muốn người kia phải vứt bỏ tất cả những kỷ vật của cuộc tình cũ, muốn người kia đừng bao giờ nhắc đến và quên hết những gì liên quan đến “người xưa” ... Nhưng ta cho đó là một điều sai lầm.

Chàng trai tỏ vẻ ngạc nhiên:

Vì sao ạ? Cháu nghĩ rằng đó là điều tất nhiên đấy chứ.

Vì có hai vấn đề, thứ nhất, nếu một người dễ dàng vứt bỏ những gì mà lẽ ra anh ta phải trân trọng gìn giữ hoặc dễ dàng quên những kỷ niệm đẹp đẽ của mình thì anh ta cũng sẽ dễ dàng làm điều đó với người bạn đời của mình sau này. Thứ hai, chúng ta không thể bắt buộc người khác nhớ hay quên một điều gì. Nếu chúng ta cứ khăng khăng buộc người khác vứt bỏ những kỷ niệm đáng nhớ của họ trong quá khứ thì nếu có, học cũng chỉ “vứt bỏ” trước mặt chúng ta thôi, chứ bản thân họ vẫn cất giữ những điều ấy ở một góc khuất nào đó trong trái tim mình, cháu ạ!

Những lời Hiro thật sâu lắng, như thể đó là sự chiêm nghiệm của chính cuộc đời ông.

Chàng trai bắt gặp ánh mắt đầy tâm sự của Hiro khi ông nhìn xa xăm. Chợt mắt chàng trai sáng lên, anh hỏi Hiro một điều mà dường như anh đã trăn trở từ lâu:

Cháu từng nghe nhiều người nói rằng “Tình yêu không bao giờ chết đi, mà sống mãi cùng với tâm hồn những người yêu nhau, dù họ có bị chia cắt bởi không gian, thời gian và cả cái chết”. Nhưng hiện tại xung quanh cháu, rất nhiều người luôn than thở rằng tình yêu của họ đã chết khi cuộc tình chấm dứt. Vậy có gì mâu thuẫn không ông?

Ồ! Một câu hỏi đầy thú vị đấy. Tình yêu là một điều tuyệt vời nhất mà con người có thể có được. Đó là gia tài lớn nhất của cuộc sống và là nguồn động viên lớn nhất của con người. Nhưng đó phải là tình yêu đích thực, cháu ạ! Cháu có nghe nói câu này chưa: “Cái na ná tình yêu thì có trăm nghìn, nhưng đích thực tình yêu thì chỉ có một”. Nếu là tình yêu thực sự, thì nó sẽ sống mãi cho dù hoàn cảnh thời gian có thể nào đi nữa. Nếu ví tình yêu như một ngọn lửa thì những thử thách, thời gian hay xa cách có thể ví như những cơn bão, nó sẽ dập tắt những ngọn lửa nhỏ và sẽ làm bùng lên những đám lửa lớn.

Và chính những người yêu nhau sẽ quyết định tình yêu của họ là gì. Nếu là một tình yêu đích thực, nó sẽ sống mãi trong lòng ta cho dù cuộc sống có thể nào đi nữa. Vì bản thân tình yêu là một động lực giúp con người mạnh mẽ và sống tốt hơn.

Chàng trai lắng nghe chăm chú như muốn nuốt từng lời diễm giải sâu sắc của ông. Hiro

nó tiếp:

Thế đấy cháu ạ, trong tình yêu, cuộc sống hay trong công việc cũng thế, trước khi quyết định một điều gì, chúng ta phải suy xét tất cả các khía cạnh của nó, đồng thời cũng phải biết lắng nghe trái tim mình mách bảo nữa đấy.

Chàng trai hồ hởi:

Cháu hiểu rồi ông ạ!

Hiro giải thích thêm:

Trở lại với vấn đề công việc, để cháu có thể hiểu rõ hơn về tầm quan trọng của việc tìm hiểu trước khi đưa ra quyết định, ta sẽ kể cho cháu nghe một câu chuyện về Henry Ford. Một lần, ông chủ của hãng xe Ford lừng danh này phải tìm một người thích hợp để bổ nhiệm vào vị trí giám đốc quốc gia. Ông mời ba người giám đốc khu vực đi ăn tối với mình. Sau bữa ăn đó, ông đã chọn được một người bổ nhiệm anh ta vào vị trí ông cần. Người này, sau khi được lựa chọn, đã hỏi Henry lý do tại sao ông lại chọn mình. Và Henry đã trả lời rằng: “Cả ba người các cậu đều là những người kinh doanh giỏi nhưng tôi nhận thấy trong bữa ăn, cậu là người duy nhất chịu ném món ăn của mình trước khi nếm thêm gia vị. Tuy nó là điều nhỏ nhặt nhưng nó lại nói lên được rằng cậu luôn chú ý tìm hiểu thông tin trước khi quyết định. Tôi thích những người như thế.”

Chàng trai trẻ lại thầm trách mình. Ít khi anh chịu xem xét vấn đề trước khi ra quyết định. Giờ nghĩ lại, anh tự hỏi không biết mình đã để vượt bao nhiêu cơ hội. Nhờ những phân tích của ông mà anh đã rút ra được một bài học ý nghĩa. Anh cảm ơn Hiro và tạm biệt ông. Anh muốn đi một mình và tự mình ngẫm nghĩ những điều đã học được. Sau đó, anh tìm một gốc cây to và ngồi xuống. Việc đầu tiên anh làm là lấy quyển sổ ghi chép của mình ra và bắt đầu ghi lại:

Để có một quyết định đúng:

Trước hết, phải nhớ rằng luôn có những cách giải quyết mà mình chưa để ý hoặc chưa tìm ra được.

Càng có được nhiều thông tin, bạn càng có nhiều cơ hội để chọn lựa cách hành động và tìm được quyết định đúng. Khi quyết định, bạn phải là chính bạn.

Quyết định của bạn phải là hiệu quả nhất để đạt được điều bạn cần.

Thu thập thông tin không chỉ là việc tìm hiểu sự kiện thực tế từ bản thân bạn, nó còn là thái độ và suy nghĩ của những người khác về sự kiện đó.

Khi tự mình tìm hiểu những thông tin cần thiết, bạn phải theo dõi, quan sát một

cách kỹ lưỡng. Nếu người khác cung cấp thông tin cho bạn, bạn cần phải tìm cách xác định lại mức độ chính xác của thông tin.

Những điều bạn cần tự hỏi:

Bạn đã có được đủ thông tin mà mình cần chưa? Bạn có thể tìm được thông tin ở đâu, từ ai? Bằng cách nào? Bạn đã kiểm chứng lại chưa?

Bạn đã tìm ra được những cách tốt nhất để thu thập thông tin chưa?

Hãy suy xét cẩn thận những điều bạn còn hoài nghi:

Bạn có thực sự cần điều này không? Còn cách nào khác mà bạn chưa nhận ra không? Bạn có lường trước hết các tình huống xảy ra sau khi quyết định như thế này không?

Trong tình yêu:

Trước khi quyết định có nên giữ lại những kỉ niệm và hình ảnh – dù buồn hay vui – của một cuộc tình tan vỡ, bạn cần phải suy xét những kỉ niệm và hình ảnh đó có là niềm động viên trong cuộc sống của bạn hay không.

The end